

düşbed

DİCLE ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ
ISSN: 1308-6219 Nisan 2020 YIL-12 Sayı 24

Araştırma Makalesi / Research Article

Yayın Geliş Tarihi / Article Arrival Date

29.01.2020

Yayınlanma Tarihi / The Publication Date

27.04.2020

Doç. Dr. Bertan Akyol

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
bertanakyol@yahoo.com

Tuba Yavuzkurt

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Doktora Öğrencisi
tubayavuzkurt@gmail.com

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Ulutaş

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi
Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
ulutasmehmet@gmail.com

PISA SINAVINDA BAŞARILI OLAN ÜLKELERDE (SİNGAPUR, FİNLANDİYA VE JAPONYA) YETİŞKİN EĞİTİMİNİN ÖRGÜTLENMESİ VE TÜRKİYE KARŞILAŞTIRMASI

Öz

Bu çalışma, PISA (Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı) sınavında başarılı sonuçlar alan Singapur, Finlandiya ve Japonya'yı yetişkin eğitimi açısından Türkiye ile karşılaştırarak benzerlik ve farklılıkların ortaya konması amacıyla yapılmıştır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi benimsenmiş olup; karşılaştırmalı tarama yöntemi kullanılmıştır. Ülkelerin yetişkin eğitimi sistemleri incelendiğinde, hepsinin belli bakanlıklara bağlı olarak eğitim politikalarının tepeden tek elden belirlendiği görülmüştür. Singapur'da yetişkin eğitimi tamamen özel kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. Finlandiya'da yetişkin eğitiminin büyük bir çoğunluğu devlet tarafından yürütülmesine rağmen çok az bir bölümü özel kuruluşlar tarafından yapılmaktadır. Japonya'da ise çoğunlukla yerel yönetimler tarafından yürütülmekte ancak, daha az sayıda devlete ait ve özel kuruluşlar da bulunmaktadır. Türkiye'deki yetişkin eğitiminin büyük bölümünün devlet tarafından yapıldığı ancak kısıtlı bir bölümünün ise yerel yönetimler tarafından gerçekleştirildiği görülmüştür. Öte yandan, Finlandiya, Japonya ve Türkiye'de yetişkin eğitimi aynı zamanda iş bulma kurumları kanalıyla da yapılırken, bu eğitimler Singapur'da tamamen özel kariyer yönetimi ofislerinde sunulmaktadır, ayrıca devlete ait herhangi bir iş bulma kurumu bulunmamaktadır. Singapur, Finlandiya, Japonya ve Türkiye'de yetişkin eğitimi "hayat boyu öğrenme" kapsamında ele alınmakta ve eğitimin sürekliliği temel amaç olarak benimsenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Yetişkin Eğitimi, Karşılaştırma, Singapur, Finlandiya, Japonya, Türkiye

ORGANIZATION OF ADULT EDUCATION SYSTEMS OF TOP RANKING COUNTRIES (SINGAPORE, FINLAND AND JAPAN) IN PISA AND THE COMPARISON OF TURKEY

Abstract

This study has been done to the purpose of the revealing the similarities and the differences by comparing Singapore, Finland and Japan that have successful results in PISA (Programme for International Student Assessment) exam with Turkey in terms of adult education. Qualitative research method was adopted in the research; comparative scanning method was used. When the adult education systems of the countries are analyzed, it is seen that the education policies of all of the countries are determined from the top of one hand depending on certain ministries. Adult education in Singapore is carried

out entirely by private organizations. Although the vast majority of adult education in Finland is carried out by the state, very few of the mare provided by private institutions. In Japan, however, it is mostly run by local governments, but there are in a smaller number of state-owned and private organizations. It was seen that, majority of adult education in Turkey is made by government however, only limited amount of the mare carried out by local administrations. On the otherhand, while adult education in Turkey, Finland and Japan is made through employment agencies at the same time, these education sare offered in completely private career management offices in Singapore and there aren't any government employment agencies. Adult education in Singapore, Finland, Japan and Turkey is being addressed within the scope of lifelong learning and contnuity of education is adopted as main objective.

Key Words:Adult Education, Comparison, Singapore, Finland, Japan, Turkey

1.Giriş

Devamlı gelişen ve küreselleşen dünyada, bu gelişime ve bütünleşmeye liderlik eden uluslar, eğitimin ve eğitilmiş insan gücünün yani beşeri sermayenin önemini erkenden kavramış uluslardır. Günümüzde ekonominin yönünü değiştiren en temel faktör eğitimidir. Eğitim artık eskiden olduğu gibi sadece belli bir dönemde alınan ve bir daha gereksinim duyulmayan bir süreç olmaktan çoktan çıkmıştır. Bilginin hızlı değişimi ve ulaşılan bilgiden yeterince faydalanılabilmesi için gerekli eğitim, öğretim ve pratiğin sağlanması gerekmektedir. Çağımızdaki gelişmeler insan ömrünün uzamasına neden olmuştur. Bu da çeşitli sektörlerde daha uzun zaman daha yaşlı nüfusun istihdam edilebileceği gerçeğini ortaya koymaktadır. Bu durum yetişkinlerin de en az çocuklar ve gençler kadar eğitilmesini gerekli kılmaktadır.

Bilgi toplumunun yaşandığı 19. ve 20.yy insanı meslek öncesi eğitimden aldığı belli sayıdaki nitelikleri ile tüm yaşamını “iş sahibi” olarak devam ettirebilirken, 20.yy’ın sonlarından itibaren bu niteliklerine daha başka nitelikler katması gerektiğini hissetmeye başlamıştır. Bu nitelik kazanma gerekliliği, bireyi yeni eğitimler alma ortamlarına sürüklemektedir. Başka bir deyişle, 2000’li yıllarda bireyler mesleklerini yerine getirirken ilerleyen yıllarda en az üç ya da dört kez meslek niteliklerini yenilemek ya da mesleklerini değiştirmek zorunda kalmaktadır. Alınan bilgiler yıllar sonra değişen teknoloji sayesinde kullanılamaz hale gelmektedir. Buna dayalı olarak bir işyeri hizmet elemanını alırken ondan istediği beklentiler bir süre sonra yetersiz kalmaktadır. Bireyin üretkenliğini gelişen günün koşullarına göre devam ettirebilmesi için, onun daha değişik nitelikler kazanabilmesi gerekmektedir. Bu da yaygın meslek eğitiminin önemini artırmaktadır (Kılıç, 2015). Hayat boyu öğrenme kişilerin bilgi, beceri ve yeterliliklerinin geliştirilmesi amacıyla sosyal ve ekonomik ortamlarda gerçekleştirilen öğrenme aktivitelerinin tümünü içeren ve sürekli eğitimle aynı anlamda kullanılan bir kavramdır. Yetişkin eğitiminin gelişmesi yaşam boyu eğitimin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Yetişkin eğitiminin temeli hayat boyu eğitimidir (Duman, 2007; Kaya, 2015).

Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA), Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından geliştirilen ve uluslararası ölçekte uygulanan bir izleme çalışmasıdır. Dünyada, eğitim alanında yapılan ulusal değerlendirme çalışmalarının yanı sıra, uluslararası düzeyde ülkelerin konumunu belirlemek amacıyla eğitim göstergelerine ihtiyaç duyulmaktadır. PISA kapsamındaki bilişsel test sonuçlarına göre ülke ve ekonomilerin performansları değerlendirilmektedir. PISA sınavı kapsamında okuma becerileri alanı, matematik alanı ve fen alanı bulunmaktadır. Her üç yılda bir uygulanan PISA sınavının temel amacı 15 yaş grubu öğrencilerin okulda edindikleri bilgi ve becerileri günlük yaşamda kullanma düzeylerini değerlendirmektir (PISA Türkiye Ön Raporu, 2018). Bu sınavda, Okuma Becerileri, Fen ve Matematik Okur Yazarlığı sıralamalarının ortalamasına bakıldığında Singapur’un 2. sırada, Finlandiya’nın 9. sırada ve Japonya’nın 8. sırada bulunduğu, Türkiye’nin ise 77 ülke arasında 40. sırada yer aldığı görülmektedir (PISA, 2018).

Birleşmiş Milletler’in içinde yer alan Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (United Nations Development Programme - UNDP) 1990’dan beri yıllık olarak “İnsani Gelişim Raporu” yayınlamaktadır. Bu raporda ülkelerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeylerini karşılaştırmak için İnsani Gelişim İndeksi (Human Development Index) adı verilen bir indeks geliştirilmiştir. Bu indeks içerisinde bulunan; refah standardı, eğitim standardı ve sağlık standardı kriterleri ile bu indeks belirlenmektedir. Eğitim standardı en dar anlamıyla ülkenin eğitim düzeyidir (Sezgin Nartgün vd.,

2013). Bir ülkede kalkınmışlık ve mutluluk o ülkede yaşayan insanların sürekli eğitim almalarına bağlı olarak elde ettikleri bilgi ve becerilerindeki gelişmeyi ülke ekonomisine katarak ülkenin büyümesini sağlamalarıyla mümkün olmaktadır. Bu nedenle sosyo-ekonomik açıdan gelişmenin, verimliliğin artmasının en temel etmeni toplumun ve işgücünün eğitim düzeyidir. Bir ülkede, çalışanların nitelik ve veriminin artması, sürdürülebilir ve sosyo-ekonomik kalkınmanın desteklenmesi, değişim ve gelişimin sağlanması ancak eğitimle başarılabilir (Ereş, 2005).

PISA 2018’de, Türkiye’den (PISA’da 40. sırada) daha başarılı olan bu üç ülkenin, İnsani Gelişmişlik İndekslerine bakıldığında Singapur’un 9. sırada (PISA’da 2.sırada), Finlandiya’nın 12. Sırada (PISA’da 9.sırada), ve Japonya’nın 19. sırada (PISA’da 8.sırada), yer aldığı, Türkiye’nin ise 189 ülke arasında 59. sırada yer aldığı görülmektedir (Human Development Report, 2019; PISA, 2018). Kısaca, PISA sonuçları ve İnsani Gelişim İndeksi sıralaması ile bir paralellik olduğu söylenebilir. PISA’da üst sıralarda olan ülkelerin İnsani Gelişim İndeksi’nde de üst sıralarda olduğu görülmektedir. PISA sonuçlarına bakarak, İnsani Gelişmişlik İndeksi’nin en önemli bileşeni olan eğitimi bu ülkelerin daha iyi yapıyor olması, artık tüm yaşamı kapsayan hayat boyu öğrenme ve buna bağlı olarak eğitilme sistemlerinden, yetişkin eğitimi de nasıl yaptıklarını önemli hale dönüştürmüştür. Bu nedenle bu çalışmada, Türkiye’deki yetişkin eğitimi ile bu araştırma kapsamına alınan üç ülkedeki benzerliklerin ve farklılıkların neler olduğunun ortaya koyulması amaçlanmaktadır.

Bu çalışmada, Singapur, Finlandiya, Japonya ve Türk yetişkin eğitim sistemlerinin karşılaştırılması amaçlandığından, bu araştırma karşılaştırmalı bir eğitim araştırmasıdır. Seçilen ülkelerin eğitimdeki başarısı dikkat çekmektedir. Türkiye’nin de yetişkin eğitimi alanında bulunduğu yerin saptanması araştırma açısından önemlidir. Araştırmada genel tarama modellerinden karşılaştırmalı tarama yöntemi tercih edilmiştir. Karşılaştırmalı eğitim araştırmaları genel olarak yatay, dikey, problem çözme, örnek olay, tanımlayıcı, açıklayıcı ve değerlendirici yaklaşımlar olarak sınıflanabilir. Bu çalışmada konu ile ilgili alan yazın taranmış, eğitim sistemleri arasındaki benzerlikler ve farklılıklar karşılaştırılmıştır. Bu sebeple çalışmada tanımlayıcı ve yatay yaklaşımlar kullanılmıştır (Delibaş, 2007). Yapılan karşılaştırmada ülkeler arası uygulamalar, yatırımlar, yapılanma gibi temel unsurlar üzerinden yapılmıştır. Bununla birlikte, yetişkin eğitim sistemleri ile ilgili alan yazın taramasında öncelikli kaynaklar olan kitaplar, akademik dergilerde yayınlanmış makaleler gibi bilimsel kaynaklar incelenmiştir. Ayrıca, ülkelerin eğitim bakanlıklarının elektronik sayfaları, eğitimle ilgili resmi siteler taranmış ve ayrıca uluslararası tanınırlığı olan ve geçerli, güvenilir kabul edilen eğitim sitelerindeki (OECD, UNESCO vb.) güncel kaynaklardan da faydalanılmıştır. Aynı zamanda, araştırma kapsamındaki verilerin toplanmasında nitel araştırma yöntemlerinden olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan veriler, belgelere ulaşma, orijinalliğin kontrol edilmesi, belgeleri anlama ve verileri kullanma aşamaları (Yıldırım ve Şimşek, 2011) ile incelenmiş ve yorumlanmıştır. Ulaşılan veriler farklı kaynak incelemeleriyle teyit edilmiştir. Geçerlik ve güvenilirliği sağlamak için; veriler en güncel haliyle toplanmış ve uzman incelemesine sunulmuştur. Verilerle ilgili yapılan tartışmalar neticesinde araştırma son halini almıştır.

2. Yetişkin Eğitimi ve Ülkelerin Karşılaştırılması

Çalışmanın bu bölümünde önce yetişkin eğitimi kavramı açıklanmış ardından Türkiye’de Yetişkin Eğitimi, Singapur’da Yetişkin Eğitimi, Finlandiya’da Yetişkin Eğitimi ve Japonya’da Yetişkin Eğitimi sistemleri açıklanmış ve birbirleri ile karşılaştırılarak, benzer ve farklı yönleri ortaya konulmuştur.

Halk eğitimi, yaygın eğitim, sürekli eğitim, hayat boyu eğitim, yaşam boyu öğrenme gibi pek çok terimin yetişkin eğitimi için kullanıldığı görülmektedir. Ülkemizde ise yaygın eğitim, halk eğitimi, yetişkin eğitimi terimleri daha çok kullanılmaktadır. Başka bir tanımda ise “genellikle on beş yaş ve üstü yaşta olan okul ve üniversite sisteminin dışında kalmış kimseler için ihtiyaçlarına göre sunulan ve ilgilerine yönelik olan eğitimler” şeklinde tanımlandığı görülmektedir (UNESCO, 1975). Ayrıca bu tanımlar günümüzde geçerliliğini yitirmiş bulunmaktadır. Çünkü günümüzde okul çağındaki kişilerle okula giden kişiler bu eğitimlere katılmaktadır. Yetişkin eğitimi “zorunlu eğitim

çağının dışına çıkmış ve asıl uğraşısı artık okula gitmek olmayanların yaşamlarının herhangi bir aşamasında duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini tatmin etmek üzere özellikle düzenlenen programlar” olarak tanımlanmaktadır (OECD, 1977). Yetişkin eğitiminin daha geniş bir tanımı “yetişkin olarak düşünülen kişilerin yeteneklerini geliştirmelerine, bilgilerini arttırmalarına, teknik ya da mesleki yeteneklerini iyileştirmelerine ya da bu yetenek, bilgi ve yeterliliklerine yeni bir yön vermelerine, tutum ve davranışlarını, hem kişisel gelişme bakımından hem de dengeli ve bağımsız bir toplumsal, ekonomik ve kültürel gelişmeye katılma bakımından değiştirmelerine olanak sağlayan düzenli eğitim süreçlerinin tümü” olarak belirtilmiştir (UNESCO, 1985’den aktaran Ural, 2007).

Hayat boyu öğrenme, insan yaşamının başlangıcından sonuna kadar devam eden bir süreçtir. Bu süreçte hayat boyu öğrenme, örgün eğitimin getirdiği yaş ve mekân sınırına bağlı kalmaksızın, bireyin eğitim yoluyla kazandığı her türlü bilgi, beceri, tutum ve davranışları kapsar (Samancı ve Ocakcı, 2017). Hayat boyu öğrenmenin eğitim ile ilgili diğer kavramlardan farkı, birey merkezli bir yaklaşıma sahip olması, okul dışı öğrenmelere önem vermesi, okulun mevcut rolünü değiştirmesi, devletin eğitim sistemindeki ağırlığını azaltarak sosyal tarafların rollerini artırması ve eğitimin belirli zaman dilimiyle sınırlandırılmamasını vurgulamasıdır. Hayat boyu öğrenme insana ve bilgiye yapılan yatırımın artmasını sağlamakta ve bireylerin hayatlarını idame ettirmede gerekli temel nitelikleri edinmelerini desteklemektedir (Güleç vd., 2012).

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Yönetmeliğindeki yetişkin eğitimi tanımına bakıldığında yetişkin eğitiminin; “Bireysel, toplumsal ve istihdam ile ilgili bir yaklaşımla bireyin bilgi, beceri ve yetkinliklerini geliştirmek amacıyla örgün eğitimin dışında hayatı boyunca katıldığı her türlü öğrenme etkinlikleri” olarak tanımlandığı görülmektedir. Hayat boyu öğrenmenin ilkeleri; hayat boyu öğrenme, bilimsellik ve bütünlük, geçerlilik, gönüllülük, herkese açıklık, her yerde eğitim, ihtiyaca uygunluk, iş birliği ve eş güdüm, planlılık, süreklilik, yenilik ve gelişmeye açıklık olarak saptanmıştır (Resmi Gazete, 2018).

2.1. Türkiye’de Yetişkin Eğitimi

Çağımızda bilim ve teknolojiye hızlı gelişmeler, toplumun ekonomik, kültürel, siyasal ve toplumsal yapısında değişmelere neden olmaktadır. Bireylerin bu değişmelere uyum sağlaması, değişimin gerektirdiği bilgi, beceri ve değerleri kazanmasını zorunlu kılmaktadır. Türk eğitim sisteminin, sanayi ve hizmetler sektörünün ihtiyaç duyduğu yüksek nitelikli insan gücünü yetiştirerek uluslararası rekabet gücünü artırma, ekonomik kalkınmayı destekleme ve hızlandırma görevini daha etkin ve verimli bir şekilde yerine getirmesi beklenmektedir. Bunun yanı sıra insanların bireysel gelişimlerine ilişkin beklentilerini de karşılamak durumundadır. Günümüzde yaşanan gelişmeler eğitimi olağanüstü önemli ve değerli duruma getirmekte ve yeni görevler yüklemektedir (Türkoğlu ve Uça, 2011).

Türkiye’deki yetişkin eğitimi konusundaki ilk yapılanmalar 1973 tarih ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile eğitim sistemimizin örgün ve yaygın olmak üzere ikiye ayrılması ve kalkınma planları ile başlamıştır. Bu yapılanma herkese hayat boyu eğitimi yaygın eğitim faaliyetleri altında sunmanın bir yoludur. Ancak bu yeni yapı istenilen işlerliği kazanamamıştır. Bunun en büyük nedeni ise gittikçe artan köyden kente göçlerdir. Sanayi gelişmesine rağmen talep edilen işgücü göç oranlarının çok gerisinde kalmıştır (Tuncer, 2006).

Bireyin örgün eğitim sonrasındaki yaşantısında ve örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinebilmesi, örgün eğitim sonrası eğitimle olanaklıdır. Bu nedenle yetişkin eğitiminin eğitim sistemi içerisindeki önemi artmıştır. Yetişkin eğitimi etkinlikleri başlangıçta gönüllü kuruluşlar aracılığı ile yürütülürken, günümüzde devlet desteği ön plana çıkmıştır. Bu desteğin yeterli olmamasına karşın, yetişkin eğitimi artık toplumun büyük bölümüne hizmet vermektedir (Türkoğlu ve Uça, 2011).

Ülkemizdeki yaygın eğitim kitlesi olarak okuma-yazma bilmeyenler, temel eğitim eksikliği olanlar, örgün eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış olanlar, herhangi bir örgün eğitimi bitirmiş olanlar, örgün eğitime devam ederken ayrılanlar, arta kalan boş zamanlarını değerlendirmek

isteyenler, bir mesleğe sahip olamayanlar, meslek değiştirmek isteyenler, yaşlı ve emekliler, yasal kısıtlılıklar altında bulunanlar, köyden kente göçenler, özel eğitim gerektiren kişiler ve kendi işini kurmak isteyenler olarak belirlenmiştir. Ülkemizdeki yaygın eğitim kursları genellikle halk eğitimi merkezlerinde, kendi hizmet binalarında, mahalle ve köylerde temin edilen kurs yerlerinde, eğitim odalarında, ceza ve ıslah evlerinde, hastanelerde (Rehabilitasyon hizmetleri), kamu ve özel kuruluşlara ait binalarda, örgün eğitim kurumlarına ait binalarda ve gönüllü kuruluşlarca sağlanan yerlerde açılmaktadır (Tuncer, 2006).

Cumhuriyetin ilanından itibaren “Halk Eğitimi” (bugün tam olarak kapsamasa da yaygın eğitim olarak bilinir) adıyla yetişkin eğitimi ile ilgili eğitim çalışmaları bulunmaktadır. Geçmişten bugüne, bu etkinlikleri sağlayan temel kuruluş Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı olarak çalışan Halk Eğitim Merkezleridir. Yapılan bu çalışmalar yakın geçmişte hayat boyu öğrenme görüşüyle tanınmaktadırlar (Yayla, 2009). Yetişkin eğitimi Türkiye’de Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekteydi (Tuncer, 2006). Daha sonra Milli Eğitim Bakanlığı, çatısı altında “Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü” kurulmuş ve bu yolla çalışmalarını tek merkezden sürdürülmesi planlanmıştır (Güleç vd., 2012). 14 Eylül 2011 tarih ve 28054 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Milli Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’ye göre Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü’nün görevlerinden bazıları aşağıda verilmiştir:

“Zorunlu eğitim dışında, eğitim ve öğretimi hayat boyu devam edecek şekilde yaygınlaştırmak amacıyla politikalar oluşturmak, bunları uygulamak, izlemek ve değerlendirmek. Yaygın eğitim ve öğretim ile açık öğretim hizmetlerini yürütmek. Örgün eğitim sistemine girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinden ayrılmış veya bitirmiş vatandaşlara yaygın eğitim yoluyla genel veya meslekî ve teknik öğretim alanlarında eğitim ve öğretim vermek. Yaygın eğitim ve öğretim okul ve kurumlarının eğitim ve öğretim programlarını, ders kitaplarını, eğitim araç-gereçlerini hazırlamak veya hazırlatmak ve Talim ve Terbiye Kuruluna sunmak.” (Resmi Gazete, 2011).

Milli Eğitim Bakanlığının yanı sıra ülkemizde yetişkin eğitimi ile ilgili birtakım faaliyetler belediyelerce de yürütülmektedir. 1990’lardan itibaren birçok değişiklik görmüş olan Belediye Kanunu ile bağlantılı Büyükşehir Belediye Kanunu, İl Özel İdaresi Kanunu, İller Bankası Kanunu gibi yasalar aracılığıyla, 1980 sonrasındaki “yapısal uyarılma politikalarının” bir sonucu olan “yerelleşme” ve “özelleştirme” süreçlerinin, belediyelerin siyasal ve ekonomik işlevlerine de yansımaları sağlanmıştır (Komşu, 2014).

2004 ve 2005 yıllarında yapılmış olan değişikliklere göre (5393 Sayılı Belediye Kanunu ile 5216 Sayılı Büyükşehir Belediye Kanununda belirtildiğine üzere); belediyelerin ve büyükşehir belediyelerinin yaygın eğitime yönelik yetki ve sorumluluk çerçevesi, 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu’nun ilgili hükümlerine göre düzenlenmiştir. Buna göre belediyeler; halk dansları ve müzik kursları ile üst dereceli öğrenim kurumlarına gidemeyecek olanlar için iş ve üretimde yararlı olacak kurslar, okuma-yazma kursları ve mesleki eğitim kursları, kendi çalışanları için kurslar düzenleyebilir; hemşehriler arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması amacıyla üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve sivil toplum örgütlerinin katılımını sağlayacak etkinlikler gerçekleştirebilir. Ayrıca, belediyeler, tüm görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda, diğer yerel yönetimler, kamu kurum ve kuruluşları, meslek kuruluşları ve kamu yararına çalışan dernek ve vakıflarla birlikte ortak projeler yürütebilmektedir. Benzer biçimde, büyükşehir belediyeleri de yetişkinler, yaşlılar, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik her türlü sosyal ve kültürel hizmeti yürütmek, meslek ve beceri kazandırma kursları açmak ve bu hizmetleri gerçekleştirmek için üniversiteler, yüksekokullar, kamu kuruluşları ve sivil toplum örgütleriyle işbirliği yapmaktadır (Duman, 2007; Eryılmaz, 2008).

Türkiye’de yetişkin eğitimi faaliyetleri Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Genel Müdürlük teşkilat şemasına bakıldığında; Eğitim Politikaları Daire Başkanlığı, Sosyal Kültürel Eğitimler Daire Başkanlığı, İzleme ve Değerlendirme Daire Başkanlığı, Açık Öğretim Daire Başkanlığı, Göç ve Acil Durum Eğitim Daire Başkanlığı, Sosyal Ortaklar ve Projeler daire Başkanlığı ve Özel Büro Daire Başkanlığından oluştuğu

görülmektedir. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü örgün eğitim dışına çıkmış kişilerin eğitimlerini tamamlayabilmeleri için bünyesinde; açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi, açık öğretim imam hatip lisesi, mesleki açık öğretim lisesi, mesleki ve teknik açık öğretim okulunu bulundurmaktadır (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2020).

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Yönetmeliğindeki, hayat boyu öğrenme kurumları; Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı; hayat boyu öğrenme faaliyetlerini düzenleyen halk eğitimi merkezi, olgunlaşma enstitüsünü ve açık öğretim okullarını (açık ortaokul, açık lise, açık öğretim imam hatip lisesi, mesleki açık öğretim lisesi, mesleki ve teknik açık öğretim okulu) kapsamaktadır. En fazla yetişkin eğitimi faaliyetlerinin yürütüldüğü halk eğitim merkezlerinde 3444 alanda yaygın eğitim programı hayat boyu öğrenme kapsamında verilmektedir. Örneğin; ahşap teknolojisi, çocuk gelişimi eğitimi, el sanatları teknolojisi, denizcilik, geleneksel oyunlar ve zekâ oyunları, tenis, hayvan sağlığı, ormancılık bunlardan bazılarıdır (MEB, 2018).

Türkiye “hayat boyu öğrenme” adı altında yürüttüğü faaliyetlerde son yıllarda gerek özel sektörle ya da devletin diğer kurum ve kuruluşları ile imzaladığı protokollerle faaliyetlerini daha geniş bir tabana yaymaya çalışmaktadır. Ayrıca Avrupa Birliği fonlarından yürüttüğü bazı projeler için destek de sağlamaktadır. Ayrıca Fikri Araştırmalar Birliği (FARABI) sistemi ki bu sistem anket, başvuru alma, öneri-fikir alma gibi birçok konuda çevrimiçi hızlı bilgi toplamayı sağlayan dinamik web uygulamasıdır. Yetişkin eğitimine önemli bir destek sağlamaktadır. Bunun yanı sıra, meslek eğitimi veren okulların atölyelerinde üretilenlerin döner sermaye kapsamında satılabilmesi için oluşturulmuş bir başka dijital uygulama ise “Hayat Boyu Öğrenme TV” dir. Burada bilgisayardan canlı veya kaydedilmiş video yayınlarını izleyebilmesini sağlayan WEB tabanlı bir hizmet sağlanmaktadır. Bu sistemle canlı yayınlar yapılmasının yanı sıra, önceden kaydedilmiş seminer, toplantı, konferans, tanıtım filmi vb. görsel materyale de ulaşılması mümkün kılınmıştır (Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, 2020).

Ayrıca Türkiye’de işsizlerin ve örgün eğitimi bitirmiş yeni mezunların işe yerleştirilmesi, iş değiştirmek isteyenlerin eğitilmesi ile ilgili Türkiye İş Kurumu da (İŞKUR) hizmet vermektedir (Yıldırım vd., 2015). İŞKUR tarafından; istihdamın korunması ve artırılması, işsizlerin mesleki niteliklerinin geliştirilmesi, özel politika gerektiren grupların (engelliler gibi) işgücü piyasasına kazandırılması için aktif işgücü hizmetleri kapsamında mesleki eğitim kursları, işbaşı eğitim programları, girişimcilik eğitim programları, toplum yararına programlar ve diğer kurs, program, proje ve özel uygulamalar düzenlenmektedir. Türkiye’de bulunan 81 ildeki İş Kurumu İl Müdürlüklerinin yaptığı ihtiyaç analizleri sonucunda o ilde en çok ihtiyaç duyulan meslekler belirlenmekte ve bunlarla ilgili kurslar, programlar yürütülmektedir (İŞKUR, 2020).

2.2. Singapur’da Yetişkin Eğitimi

Singapur’un uluslararası eğitim çevrelerinde çok iyi bilinme nedeni Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programındaki (PISA) başarısının yanı sıra dinamik, geleceğe yönelik ve endüstrisi ile birlikte hareket eden insan sermayesini geliştirme girişimleridir. Güçlü bir reform kültürü ve iyi finanse edilen İstihdam Öncesi Eğitim ve Öğretim (Pre Employment Training/PET) ve Sürekli Eğitim ve Öğretim (Continuing Education and Training / CET) ile Singapur gelişmesinin her aşamasında, ihtiyaç duyulan becerilerin karşılanması konusunda son derece başarılıdır. Singapur’un 1965’de Malezya’dan ayrılmasıyla bağımsızlığını ilan ettiği ilk günden itibaren ulusal ekonominin inşasında en önemli şey eğitim olmuştur (Ramos ve Gopinathan, 2016).

Singapur’un kalkınmış bir devletin çok önemli özelliklerini bünyesinde topladığı söylenebilir. Bunlar; öncelikle yeni ekonomik iş kolları ve yeni işlerde yapısal değişiklikleri ortaya çıkaran ekonomik politikalar ortaya koymak, “ulusal ekip çalışması” için özel sektörle bürokrasi arasında kuvvetli bağlar kurmak ve piyasa mekanizmasına “teşviklerle” güçlü destekler sağlamak için oldukça etkili ve seçkin bir bürokrasi koordinasyonu sağlamaktır (Sung, 2011).

Singapur’da her zaman gelecekteki ekonomik ihtiyaçlara göre belirlenen hayat boyu öğrenme politikaları son yıllarda yeniden elden geçirilmiştir. Singapur’un hayat boyu öğrenme yaklaşımı pragmatik ve rasyonel olmakla birlikte sıklıkla politika yapımcıların Singapur’u piyasa yarışı içinde

tutabilmek için ekonomik itici güçlerden biri olarak kullandıkları görülmektedir. Singapur'da hayat boyu öğrenme genellikle işgücü ihtiyacına göre yeni yeteneklerin öğrenilmesi ve yeni iş koşullarına en kısa sürede uyum sağlanması şeklinde kendini göstermektedir. Böylece Singapur küresel eylemlerin başında ya da yanında yer alabilmektedir. Ulusal hayat boyu öğrenme, ulusal üretkenliği arttırdığından ve işe girmeyi kolaylaştırdığından önemini korumaktadır. Güncel hayat boyu öğrenme yaklaşımı, kişilerin kendilerine uygun olan işlere girmeleri ve işleri hakkında doğru kararlar almaları için esneklik sağlamaktadır. Ayrıca yeni ulusal hayat boyu öğrenme görüşü sınıflarda yüz yüze öğretim gerçekleştirilmesinden ziyade bağlamsal öğrenmenin sağlanması için işyeri tabanlı öğrenmenin otantik iş yeri ortamında yapılmasının daha uygun olacağı görüşündedir. Yakın zamanda 2015'in başlarında Singapur hükümeti, Singapur'un bir inovasyon ekonomisine geçişi sürdürdüğü şu dönemde yüksek kaliteli hayat boyu öğrenme ve istihdamı sağlamanın bir yolu olarak becerilerin uygunluk ve derinleşme ihtiyacını vurgulayan ulusal bir hareket olan "Skills Future" girişimini başlatmıştır (Ramos ve Gopinathan, 2016). Hayat boyu öğrenmenin önemi "Skills Future Agenda" Geleceğin Becerileri Ajandası'nda ilk sinyallerini vermiştir. En geniş anlamda bu ajanda insan yaşamının ilk yirmi yılında verilen eğitimin kişinin hayat boyu öğrenme seyahatindeki önemini vurgulamaktadır (Tan, 2015).

Küreselleşme ve teknolojiye bağlı bozulma ve dünya genelindeki genç işsizliği Singapur'daki politika yapıcılara ilham vermiş ve "Skills Future" (Geleceğin Becerileri) ortaya çıkmıştır. Geleceğin Becerilerinin üç temel amacı bulunmaktadır. Bunlar; eğitim, öğretim ve kariyer geliştirilmesinin bütünleştirilmesi, becerilere dayalı olarak bireylerin ilerleyebilmesi için endüstri desteğinin sağlanması ve hayat boyu öğrenme kültürünün geliştirilmesi çabalarıdır (Ramos ve Gopinathan, 2016).

Singapur hükümeti hayat boyunca yeni beceriler edinen ve öğrenmenin her Singapurlu için bir norm haline geldiği "üstün, kapsamlı, ülke çapında bir Sürekli Eğitim ve Öğretim (SEÖ) (Continuing Education and Training / CET) sisteminin" geliştirilmesini içeren becerilere, inovasyona ve üretime dayalı ekonomik büyümeye olan bağlılığını vurgulamaktadır. SEÖ, yetişkinler için, genellikle ortaöğretim sonrası düzeyde ve istihdam edilebilirliğin artırılması amacıyla, mesleki konularda yarı zamanlı veya kısa süreli kurslar olarak eğitim programları sunmaktadır. Singapur'daki SEÖ sistemi 2008'de başbakan Lee Hsien Loong'un yeni ortaya çıkan ve gelişen endüstriler için Singapurlu işçilerin hazırlanması, yeni işlere girmeleri, kariyer değiştirmelerinde onları hazırlamayı amaçlayan bir SEÖ ana planı duyurusu ile büyük bir hız kazanmıştır (Ramos ve Gopinathan, 2016 : 3).

Singapur hükümeti, hayat boyu öğrenme yardım fonlarını 2008 mali yılında 3 milyon dolara çıkartmıştır. Bunun 5 milyon dolara çıkarılması ve 2020 yılına kadar nitelikli işgücünün inşası için çalışanların yaklaşık yüzde 60'sının en az bir diplomaya sahip olması hedeflenmektedir. 2020 SEÖ Ana Planı dikkate alınır ise Singapur İşgücü Geliştirme Ajansı (Workpower Development Agency) işverenlerle, endüstri kuruluşlarıyla, sendikalarla, öğretim örgütleriyle işbirliğini arttırmayı planlamaktadır. Tüm bu kuruluşlar hayat boyu öğrenme için öncülük görevine sahiptir (Tan, 2015).

Singapur İşgücü Geliştirme Ajansı ve Ticaret ve Endüstri Bakanlığı ile sıkı çalışmalar gerçekleştirerek ekonomideki yaygın gelişmeleri desteklemek ve gerekli becerileri kazandırmak için ortaklaşa çalışmalar yürütmektedir. İşgücü Geliştirme Ajansı, Ekonomi Geliştirme Kurulu'ndan (Ekonomik Development Board) işçilerin belli becerilerde geliştirilmesi için tavsiyeler almaktadır. SEÖ sistemi işgücü gelişimi için sektörel bir yaklaşımdır. Resmi olarak tanımlanmış 23 sektörün her biri için işveren öncülüğünde Sanayi Becerileri Eğitim Konseyi (Industry Skills and Training Councils / ISTCs) ve İş gücü Becerileri Eğitim Konseyleri (Manpower Skills Training Councils (MSTCs) sistemi bulunmaktadır. İkisi arasındaki temel fark işgücü becerileri eğitim konseyinin iş gücü planlaması için ek bir güce sahip olmasıdır. Yoksa her ikisi de "beceri konseyi" olarak hizmet vermektedir. Bu konseylerin amacı İş Gücü Geliştirme Ajansı (Work Development Agency / WDA) ile bir stratejik plan hazırlamak ve Sürekli Eğitim ve Öğretim'in çerçevesini oluşturmak, beceri boşluklarını belirlemek, yeterlik haritaları geliştirmek ve İş gücü Becerileri Yeterlikleri (Workforce Skills Qualifications) konusunda tavsiyelerde bulunmaktır. İş gücü yeterliklerinin temel yapı taşları

istihdam edilebilirlik genel becerileri (örneğin: okur-yazar olma, matematik becerileri, iletişim, bilişim teknolojileri vb.), belirli mesleki beceriler (örneğin: turizm, perakendecilik sektöre özel teknik bilgiler vb.) dir. Singapur'da güncel olarak 49 Sürekli Eğitim ve Öğretim Merkezi (SEÖM) ve 400'ün üzerinde Akredite Eğitim Örgütü (AEÖ) 23 ayrı sektörde eğitim hizmeti vermektedir. SEÖM'leri özel eğitim kuruluşlarıdır. Birbirleri ile rekabet edecek şekilde oluşturulmuşlardır ve kendi fiyatlarını kendileri belirleyebilmektedir. SEÖM'nin AEÖ'den farkı ise SEÖM'nin çok daha geniş bir alt yapıya sahip olduğu ve belirli bir sektörlerde eğitim ve öğretimde lider role sahip olmasıdır. SEÖM'leri çoğunlukla sektörel eğitim arakasındaki itici güçtür. Bunlar çok çeşitli geçmişe sahip kuruluşlardır. Örneğin bunlar; yasal bir organ, profesyonel bir organ, yüksek öğretim kurumu (teknik okul / politeknik gibi), özel bir sektör şirketi ya da yurt dışından davet edilen özel bir firma olabilir. SEÖM'leri tüm işe alma ve eğitim hizmetlerinin tamamını kapsayan bir hizmet yürütmektedir. Terfi, işe alma, eğitim, ölçme ve en son değerlendirmeye kadar (işe yerleşme oranlarının tespiti gibi) tamamını bu kuruluşlar yürütmektedir. İki temel fon kaynağı bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi Beceri Geliştirme Fonu (Skills Development Fund) diğeri ise Hayat Boyu Öğrenme Bağış Fonu (Lifelong Learning Endowment Fund) dur. Beceri Geliştirme Fonu için vergiler toplanmaktadır. Ancak iddialı bir SEÖ sistemini desteklemek için bu fonun çok yetersiz olduğu düşüncesiyle Hayat boyu Öğrenme Bağış Fonu oluşturulmuştur. SEÖ sistemi bu fonlarda biriken paranın faizini büyüyen sürekli eğitim ve öğretim sektörünü desteklemek için kullanmaktadır. Singapur'da işsizlik ofisi bulunmamaktadır. Bunu SEÖM'ler yürütmektedir. SEÖM'ler sektörün ihtiyacına göre işsizlere eğitim vererek işe yerleştirmelerini sağladıktan en az 6 ay sonra İş gücü Geliştirme Ajansından kurs ücretinin %90'nını (sübvansede edilen) alabilirler. Bir işsizlik ofisinin olmamasının nedeni ise iş arama ve işsiz işverenle buluşturmanın eğitim sürecinin bir parçası olarak SEÖM'ler tarafından yürütülmesidir (Sung, 2011).

Singapur'da tüm dünyada olduğu gibi hayat boyu öğrenme yetişkinler için uzaktan eğitim olarak yürütülmektedir. Uzaktan eğitim kişilere hem öğrenmede esneklik sağlamak hem de öğrenci ihtiyaçlarına göre öğretim materyallerine erişim çok daha kolay olmaktadır. Geleneksel yollara nazaran uzaktan eğitim materyalleri ile çok daha interaktif bir eğitim yapma, kolaylıkla bilgiye ulaşma ve öğrencilerden geri bildirimler elde etmek için çok daha fazla kullanım kolaylığı sağlamaktadır. Eğitim kurumlarının yaklaşık %68'i uzaktan eğitim yoluyla kurslarını düzenlemektedir. Singapur'da pek çok yetişkin için lisans, yüksek lisans eğitimlerinin yanı sıra çeşitli mesleki kurslarda uzaktan eğitim yoluyla sunulabilmektedir (Guan vd., 2015).

2.3. Finlandiya'da Yetişkin Eğitimi

Finlandiya Ulusal Eğitim Kurulu (FUEK) (Finnish National Board of Education / FNBE) Eğitim Bakanlığı altında yer alan ve Finlandiya'da eğitimin geliştirilmesinden sorumlu olan ulusal bir ajanstır. FUEK okul öncesi, temel eğitim, genel üst ortaöğretim, mesleki eğitim ve yetiştirme, resmi yetişkin eğitimi, liberal yetişkin eğitimi (halk liseleri, çalışma merkezleri, yaz üniversiteleri de buna dâhildir) ve temel sanat eğitimini kapsamaktadır. Ayrıca sabah ve öğleden sonra aktiviteleri, özel eğitim, göçmenlerin eğitimi ve yetiştirilmesinden sorumludur. Eğitim Bakanlığı tarafından kültür ve öğrenme desteklenmektedir. Finlandiya'da Eğitim Bakanlığı eğitim, bilim, kültür, spor ve gençlik politikaları yapmak ve bu konularla ilgili uluslararası birliklerle işbirliğinden sorumludur. Eğitim Bakanlığı ayrıca eğitim, araştırma, hayat boyu öğrenme, yaratıcılık, toplumsal paylaşım ve refah için uygun şartları yaratmaktan sorumludur (Salpaus, 2015).

Eğitim Bakanlığında iki ayrı bakan bulunmaktadır. Bunlardan bir tanesi eğitim ve araştırma ile ilgili diğeri ise kültür bakanıdır ve kültür spor, telif, gençlik, öğrenci maddi yardımları ve kilise konuları ile ilgilenir. Eğitim Bakanlığında yetişkin eğitimi Yetişkin Eğitimi ve Yetiştirme Bölümü (Adult Education and Training) altında yer almaktadır. Bu bölüm genel ve mesleki yetişkin eğitimi konuları ile ilgilenir. Ayrıca hayat boyu öğrenme prensiplerini oluşturan eğitim politikalarını yapmaktadır. Bunun yanı sıra Yetişkin Eğitim Kurulu (Adult Education Council) adında bir kurul bulunmaktadır. Bu kurul Eğitim Bakanlığına destek sağlayan bir kuruldur. Bu kurulda görev yapan üyeler üçer yıllık dönemler için Eyalet Kurulu tarafından atanır. Yetişkin Eğitim Kurulu, Finlandiya'daki ve uluslararası eğitim ve yetiştirimlerle ilgili gelişmeleri, araştırmaları takip eder. Bu kurul yetişkin eğitim ve yetiştirme kurumları arasındaki iletişim, diğer eğitim kurumlarıyla

arasındaki iletişimi ve en geniş anlamıyla toplumla işbirliğini sağlar. Finlandiya’da yetişkin eğitim politikasının amacı, işe girmeyi arttırmak ve modern iş dünyasının ihtiyaç duyduğu becerileri çalışanlara kazandırmaktır. Ayrıca yaşlanan iş gücünün gelişmelere ve değişmelere ayak uydurarak gençlerle eşitlenebilmesi için bir araç olarak kullanılmaktadır (Leijola, 2004).

Finlandiya’da yetişkin eğitiminin amacı ise vatandaşlar arasında hayat boyu öğrenmeyi desteklemek ve toplumsal uyumu ve eşitliği geliştirmektir. Ayrıca işgücünün erişilebilir olması ve ticaret becerilerinin elde edilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Böylece istihdam oranının artırılması ve emekliliğin getirdiği beceri kayıplarının da ortadan kaldırılması hedeflenmektedir (UNESCO, 2008). Özetle, yetişkinlerin bilgi ve becerilerini geliştirmek, eğitim seviyelerini yükseltmek, yeterince temsil edilemeyen gruplar için eşitliği sağlamak ve aktif vatandaşlar olmak için kişilere fırsatlar sunmak olarak amaçlar saptanmıştır (Salpaus, 2015).

Yetişkin eğitimi Finlandiya’da hemen her düzeyde mümkündür. Finlandiya eğitim sisteminde üç düzey bulunmaktadır. Bunlar temel eğitim, (ilk ve orta düzeyde eğitimi içine almaktadır), üst orta eğitim (mesleki eğitim ve genel eğitimi içine almaktadır) ve yükseköğretim (teknik okullar / polytechnics) ile üniversitelerdir. Buna ek olarak liberal yetişkin eğitimi özellikle yetkinlikleri ve vatandaşlığı geliştiren konularda eğitim imkânları sunmaktadır. Yetişkinler yeterliklerini geliştirmek için açık üniversitelerden ya da teknik okullardan dersler alabilmektedir. Genel eğitim yetişkinlerin kişisel gelişim ihtiyaçlarını karşılamak ve olgunlaşmış öğrencilerin kendi ilgi alanları, tercihleri doğrultusunda öğrenme fırsatları sunmakta vatandaşlık becerilerinin geliştirilmesini sağlamaktadır. Mesleki yetişkin eğitiminin amacı ise, yetkinlikleri arttırmak ve istihdamı teşvik etmektir. Liberal eğitim kurumları ise, vatandaşlık becerileri ve toplumsal konularla ilgili kursların yanı sıra farklı el sanatları ve rekreasyonel temelli çeşitli kurslarda sunmaktadır. Ayrıca çeşitli hobilerle ilgili kurslar düzenleyen danışman kuruluşlar da bulunmaktadır (UNESCO, 2008).

Yetişkin eğitimi informal şekilde ya da yetişkin eğitimi sistemi içerisinde gerçekleşmektedir. Resmi olmayan yetişkin eğitimi açık kolejler, işçi enstitüleri ve kişilerin kendi zaman ve paralarını ayırarak gittikleri eğitim kuruluşlarını kapsamaktadır. Bu kurumların bazıları devletten destek almalarına rağmen eğitim programlarını kendileri oluştururlar. Mesleki eğitim programları meslek okullarındaki ve üniversitelerdeki ileri eğitim programlarını içerir. Bu eğitimler işverenler tarafından sağlanan eğitimlerdir ve yine bunlarla ilgili finansman işverenlerden sağlanır. Ancak burada verilecek eğitim kursları özel eğitim kursları tarafından yürütülür (Leijola, 2004). Bu özel yetişkin eğitimi sağlayıcıları nispeten küçük kuruluşlardır ve doğrudan şirketlere personel eğitimi konusunda destek vermektedirler (Niemi ve Isopahkala-Bouret, 2012).

Finlandiya’da yetişkin eğitim politikası çok geniş bir yelpazedeki yetişkin nüfusa eğitim fırsatları sunmak üzere oluşturulmuştur. Finlandiya hayat boyu öğrenme için çok güzel fırsatlar sunmaktadır. Farklı kurumlar yetişkinler için farklı düzeylerde biçimsel eğitimi çok çeşitli kurslar ve programlar yoluyla vermektedir. İleri düzey ve uzman mesleki yeterlik gerektiren eğitimler hariç yetişkinler için olan eğitim ücretsizdir. Devlet ayrıca öğrenci ücretlerini düşük seviyede tutabilmek amacıyla yetişkinlerle ilgili eğitimleri sübvansede etmektedir (Salpaus, 2015). Bunun yanı sıra, Finlandiya’da iş arayanları, işverenlerle buluşturan, işsiz kalanlara işgücü piyasası eğitim programları ile destek olan ve kariyerlerini planlamalarına yardımcı olan, gençlere iş arama eğitimleri veren ve işsizlik aylığı ile ilgili iş ve işlemleri yürüten çok detaylı e-hizmetler sunan bir iş bulma kurumu bulunmaktadır (Finland Public Employment and Business Service, 2020).

Finlandiya’da yapılan “Yetişkin becerileri araştırmasında” 2012 OECD verilerine göre; her altı yetişkinden biri 16 ile 65 yaş arasında, aşağı yukarı 600.000 kişi düşük temel becerilere sahip. Yaklaşık 100.000 kişinin okuma-yazma becerileri zayıf, 200.000 kişinin matematik becerileri zayıf ve yaklaşık 300.000 kişinin de hem okuma hem de yazma becerilerinin zayıf olduğu tespit edilmiştir. OECD ülkeleri arasında oldukça düşük bir nüfusun Finlandiya’da temel becerilerden yoksun olduğu görülmektedir. 23 OECD ülkesi arasında bu rakam Japonya’ dan sonra en düşük rakamdır ve 2. sırada yer almaktadır (Musset, 2015). Araştırma sonucundan da kolaylıkla anlaşılacağı üzere Finlandiya yetişkin eğitiminde en azından temel okuma-yazma ve matematik becerilerinin kazandırılmasında son derece ileri bir durumdadır. Bu da insan sermayesinin ne denli önemsendiğinin bir kanıtı olabilir.

Haltia (2015) Finlandiya eğitim sisteminde yetişkin eğitiminde çeşitli kategoriler bulunduğunu belirtmektedir. Bunlar; Genel-üst-orta eğitim, mesleki yetişkin eğitimi, yükseköğretim kurumlarında yetişkin eğitimi, liberal yetişkin eğitimi ve iş piyasası eğitim olarak gruplandırılmıştır.

Genel-üst orta eğitim: Bireysel konular hakkında olası çalışmalar yapmak ya da olgunlaşma (matriculation) sınavını hedeflemek.

Mesleki yetişkin eğitimi: a) Meslek kuruluşları, mesleki yetişkin eğitim merkezleri, ulusal ve özel meslek kuruluşları, çıraklık eğitimi b) Yetkinlik bazlı nitelikler c) Çoğunlukla devlet tarafından finanse edilen öğrenciler için makul ücretler

Yükseköğretim kurumlarında yetişkin eğitimi: (üniversiteler, teknik eğitim görevlerini yerine getirirken hayat boyu öğrenmeyi teşvik etmelidir) a) Açık üniversite ve teknik okullar eğitim için maksimum ücret kredi başına 15 avro b) Mesleki uzmanlık çalışmaları için en az 30 kredi ve maksimum kredi başına ücret 120 avro c) İleri düzey ve sürekli eğitim kursları

Liberal yetişkin eğitimi: a) Vatandaşlık becerileri ve toplumla ilgili kurslar ve yeniden yaratma temelli farklı el sanatlarında ve konularda kurslar sunar b) Yetişkin eğitim merkezleri, yaz üniversiteleri, çalışma merkezleri, spor enstitüleri, halk liseleri c) Devlet, finans kuruluşları, (belediyeler, vakıflar, dernekler...) ve öğrenciler tarafından finanse edilir.

İş piyasası eğitimi: a) Öncelikli olarak işsiz ya da işini kaybetme riski altında bulunan yetişkinlere yönelik eğitimler işgücü yönetimi tarafından finanse edilir. b) Yetişkin eğitimi ve öğretimi ile ilgili aynı kuruluşlarda eğitim verilmektedir. c) Bağımsız çalışmaların bazı durumlarda işsizlik parası ile desteklenmesi mümkündür.

Yetişkin eğitimi, personel gelişimi ve işverenler tarafından sağlanan veya alınan diğer eğitimleri de içermektedir. Finlandiya yetişkin eğitimi alanındaki reformları teşvik etmektedir. Reformlar yetişkinler için mesleki eğitime daha kolay ulaşmayı hedeflemektedir. Ayrıca Finlandiya göçmen yetişkinlerin eğitimine, vatandaşların dijital becerilerinin geliştirilmesine ve temel eğitim becerileri olmayanların eğitimine daha fazla kaynak ayırmaktadır. Finlandiya’da eğitim sektörü bir takım değişikliklerden geçmektedir. Bu bağlamda üç yeni önemli reform 2017 ve 2018’de yapılmıştır. Özellikle üst-orta mesleki eğitimde olan yaş sınırlandırılması kaldırılmıştır. Ayrıca işyerinde öğrenme ve mesleki yeterliklerin ön plana çıktığı bir mesleki eğitim benimsenmiştir. Bu da mesleki eğitim ve öğretimin daha fazla öğrenci merkezli bir hale dönüşmesine neden olmuştur. Diğer bir reform ise son yıllarda özellikle göçmenlerin eğitiminde önem kazanmış ve göçmenlerin entegrasyon kurslarına kaynak sağlanmıştır. Ana odak noktalarını göçmenlerin okuma ve yazma becerileri ile dil öğretimi oluşturmaktadır. Resmi olmayan yetişkin eğitim kuruluşları bu eğitimi vermede temel rol oynamaktadır. Bu kurslar için fonlar devlet tarafından özel kurslara sağlanmaktadır. Üçüncü olarak ise temel eğitim becerilerinden yoksun olanlar ve vatandaşların dijital becerilerini geliştirmek için devlet daha fazla kaynak sağlanmıştır. Kısaca, Finlandiya’da 2018/2019’da resmi olmayan eğitim kurumları verdikleri eğitimin kalitesini arttırmak ve hızla değişen öğrenenlerin beklentilerine odaklanmalıdır. Ayrıca eğitimin dijitalleşmesine özel bir ilgi gösterilmelidir. Bunun yanı sıra yine bu yetişkin eğitim kuruluşlarının dijitalleşmeleri, verimli, üretken çalışabilmeleri için gerekli yasal ve finansal desteğin devlet tarafından sağlanması hedefler arasında yer almaktadır (Adult Education in Europa, 2018).

2.4. Japonya’da Yetişkin Eğitimi

Japonya’da, önemli olan hayat boyu eğitim politikasına yön veren becerilerin kazandırılması değil, sosyal hedeflerdir (Okumato, 2003). Japonya’da hayat boyu öğrenme düşünme, hissetme ve eylem yoluyla bireyin deneyimlerinin bütünleştirilmesini hedeflemektedir. Parçalara bölerek öğrenme; düşünme, hissetme ve eyleme geçmeyi birbirinden ayırarak insan kaynaklarının etkili bir biçimde kullanılmasını engelleyebilir. Yaşam boyu öğrenme prensibi olgunlaşmış bir vatandaş elde etmeyi hedeflemektedir (Oshaka, 2002’den aktaran Clause, 2010).

Japonya’da “sosyal eğitim” ve “hayat boyu öğrenme” terimleri çoğunlukla aynı aktiviteleri tarif etmek için kullanılmaktadır. 1940’lardan 1980’lerin ortalarına kadar “sosyal eğitim” ilkökul,

ortaokul ve lise eğitimi gibi eğitim programları dâhilinde olan eğitim faaliyetlerinin dışında genç kişiler ve yetişkinler için organize edilmiş olan eğitim faaliyetlerini içermekteydi. Bu türden eğitimler belirli bir mesleki ya da profesyonel yeterliğe neden olmasa da, katılımcılar entelektüel merak, yaşam kalitesindeki gelişme, eğlence ve zevk için bu eğitimlere katılmaktaydı. Hayat boyu öğrenme ise yaşamın her döneminde öğrenmenin olduğunu bunun okulda ya da günlük yaşamda olabileceğini belirtmektedir. Hayat boyu öğrenme her türden sosyal öğrenme faaliyetini kapsamaktadır. 1980'lerin ortasından itibaren Japonya'da çoğunlukla yetişkin eğitimini tarif etmek için "hayat boyu öğrenme" terimi kullanılmaktadır. Japon Eğitim Kültür Spor Bilim ve Teknoloji Bakanlığınca göre hayat boyu öğrenmenin iki temel özelliği bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, hayat boyu öğrenen bir toplum olmak ve yaşamın her aşamasında öğrenmenin önemini kavramak için eğitim sistemini de içine alacak şekilde çeşitli sistemlerin kapsamlı şekilde gözden geçirilmesi. İkincisi ise hayat boyu öğrenme sadece okullar ve sosyal eğitim yoluyla yapılandırılmış öğrenmeyi kapsamaz. Bunun yanı sıra spor, kültürel faaliyetler, hobiler, rekreasyon ve gönüllü faaliyetleri de kapsamaktadır prensibidir. 21. Yüzyılda zenginleştirilmiş, dinamik bir toplum yaratabilmek için hayat boyu öğrenen bir toplum olmalıdır. Bu öğrenen toplum öğrenme fırsatlarını hayatlarının herhangi bir aşamasında özgürce seçebilmelidir. Japon yetişkin eğitiminin amacına bakıldığında, Japonların hayat boyu öğrenme hedeflerinde, hayat boyu öğrenen insanların öğrenme fırsatlarını, hayatlarının herhangi bir zamanında elde edebilecekleri ve başarılarının karşılığında takdir edilecekleri olduğu belirtilmektedir (Ogden, 2010).

Japonya'da eğitimin nerede yürütüldüğüne bağlı olarak eğitim üç kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; a) Evde çocuklar için özel olarak yürütülen "ev eğitimi" b) Okullarda çocuklar ve yetişkinler için yürütülen örgün eğitim "okul eğitimi" c) Bu iki kategori dışında kalan ve toplumdaki tüm diğer eğitim faaliyetlerini içeren "sosyal eğitim"dir. Çok çeşitli eğitim faaliyetleri "sosyal eğitim" olarak adlandırılabilir. Biçimsel olmayan eğitimler Komikan (Japoncası) (belediyeler tarafından yönetilen "halk eğitim merkezleri"), halk kütüphaneleri ve müzeler ya da vatandaşların gönüllü olarak faaliyet gösterdikleri örgütler ya da topluluklardan sağlanabilir. Bunlar sınıf ortamında yapılabildiği gibi kendi kendine ya da karşılıklı olarak birbirlerine öğretip öğrendikleri bir grup vatandaşın birlikte yaptıkları bir eğitim de olabilir. Bu eğitimlere her yaşta kişiler katılabilir. Gruplar oluşturulurken gençler, yaşlılar, çocuklar bir arada bulunabilirler. Sosyal eğitim ev eğitimi ve okul eğitimi ile yakından ilgili olabilir. Ev eğitimin iyileştirilebilmesi için ailedeki ebeveynlere sosyal eğitim verilmektedir. Yetişkin eğitimi hem okul eğitimini hem de sosyal eğitimi içinde barındırmaktadır. Okul eğitimi içine üniversiteler, meslek okulları (Senshuu Gakkou) ve çeşitli okullar (Kakushu Gakkou) girmektedir. Çeşitli okullara örnek olarak, araba sürmek, yemek pişirmek, yabancı diller gibi pratik beceriler ve sosyal eğitim (Komikan-belediyeler tarafından yönetilen halk eğitim merkezleri) adı altında müzeler, halk kütüphaneleri, halk spor tesisleri, gençler için pansiyonlu eğitim kurumlarında (Seinnenole) gerçekleştirilir. Yetişkin eğitimi idari olarak eğitim için tasarlanmamış çeşitli kurumlarda da sağlanabilir. Örneğin; İşgücü yönetim bürosu, iş gücü bilgi merkezleri, çalışanlar ve işverenler için seminerler ve halka açık dersler vermektedir. Yetişkin eğitimi hem Eğitim Bakanlığı vasıtasıyla hem de işgücü ve refah ile ilgili başka kurum ve kuruluşlar tarafından da yürütülmektedir. Bununla birlikte çeşitli bakanlıklar da yetişkin eğitimi için yönetici konumundadır (Commite on International Affairs JSSACE, 2009).

Japonya'da 1948 Temel Eğitim Yasasının yürürlüğe girmesi ile kişiler eğitim hakkından yararlanmaya başlamıştır. Ertesi yıl 1949'da, Sosyal Eğitim Yasası da bazı eğitimle ilgili yasalarla birlikte çıkarılmıştır. 1951'de yasa yenilenmiş ve arkasından 1959'da yeniden revize edilmiştir. Ancak dirençle karşılaşmıştır. Çünkü sosyal eğitim üzerindeki politik kontrol fazlalaşmıştır. Yasa ile ilgili sonraki değişiklikler son derece ufak sadece birkaç kelimenin değiştirilmesi şeklinde kendini göstermiştir. Yerel yönetimler genel olarak sosyal eğitimi ve yetişkin eğitimi faaliyetlerini yürütmüştür. Temel Eğitim Kanunu felsefesi doğrultusunda Sosyal Eğitim Yasasının 3. Maddesi Sosyal eğitimin devlet ve kamu organları (yani ulusal ve yerel yönetimler anlamında) tarafından yürütüldüğünü belirtmektedir. 1960 ve 1970'li yıllarda bazı yerel yönetimler bazı öğrenme faaliyetlerinin halk eğitim tesislerinde yapılmasına izin vermemişlerdir. Bu haksız politikalara karşı insanların haklarını açıkça dile getirmeleri "sosyal eğitim hakkı" düşüncesinin popüler olmasına ve

bazı belediyelerde sosyal eğitim politikalarının değiştirilmesine neden olmuştur. 1981 yılında ulusal eğitim merkezi raporunda “hayat boyu eğitim” ve “hayat boyu öğrenme” politikalarından bahsedilerek 1981 mali yılından itibaren bütçe ile uygulanmaya başlanmıştır. Yaşam boyu öğrenme politikaları daha geniş bir kapsama alınarak sadece ilçeler değil illeri de içine almıştır. Bunun yanı sıra Eğitim Bakanlığı’ndan başka Uluslararası Sanayi ve Ticaret Bakanlığı da politikalar oluşturma konusunda söz sahibi olmuştur. 1990’lardan sonra hayat boyu öğrenme sadece Eğitim Bakanlığının politikalarında değil endüstri, refah, işgücü, toplum vb. daha pek çok politikada adı geçen bir kavram haline dönüşmüştür. Bu dönemde ademi merkeziyetçilik ve finansal zorluklar ulusal hükümetin programlarında çok ciddi aksaklıklara neden olmuştur (Arai ve Tokiwa-Fuse, 2013).

Japonya’da Kamu İstihdamı Güvenliği Ofisleri (“HelloWork” adı da verilen) de yetişkinlerin eğitiminde rol oynamaktadır. Özellikle işsiz olanlar ve iş değişikliği yapmak isteyenlere eğitim imkânları sunularak, piyasanın ihtiyacı olan işlere işgücü yetiştirilmektedir. Bu ofisler iş arayanlarla, işgücüne ihtiyaç duyanları bir araya getiren çalışmalar yürütmektedir. Başvurular e-hizmetler yoluyla kolay erişilebilir ve güncellenebilir hale getirilmiştir (HelloWork, 2020).

2.5. Türkiye, Singapur, Finlandiya ve Japonya Yetişkin Eğitiminin Karşılaştırması

Türkiye, Singapur, Finlandiya ve Japonya yetişkin eğitimi açısından birbirine benzeyen ve ayrışan bir takım özelliklere sahip olduğu görülmektedir. Öncelikle yetişkin eğitiminin amacı irdelendiğinde Türkiye’de bir şekilde eğitimi tamamlayamayanlara yaşamının her hangi bir döneminde eğitim fırsatı sunmak amaç olarak görülürken, Singapur’da iş gücü ihtiyacına göre yeni yeteneklerin öğretilmesi ve işgücü dışına itilmeyi önlemek olarak değerlendirilmektedir. Ayrıca Finlandiya’da yetişkin eğitiminin amacı işe girmeyi arttırmak, modern iş dünyasının ihtiyaç duyduğu becerileri çalışanlara kazandırmak şeklinde iken Japonya’da önemli olan olgunlaşmasını tamamlamış bir vatandaş olmak becerilerin kazandırılmasından çok daha önemli görülmektedir. Ayrıca, Japonya’da eğitimin yaşamın her aşamasında olacağı ve sadece yapılandırılmış bir eğitimin yeterli olmayacağı şeklinde bir yaklaşım vardır.

Türkiye, Singapur, Finlandiya ve Japonya yetişkin eğitim sistemleri ile ilgili eğitim politikaların oluşturulmasında ademi merkeziyetçi bir yapının olduğu görülmektedir. Hepsi değişik bakanlıklara bağlı devlet, yerel yönetimler ya da özel kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Türkiye’de yetişkin eğitimi Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı Halk Eğitim Merkezleri ve belediyelere bağlı merkezler tarafından yürütülmektedir. Singapur’da ise bu görev tamamen özel kuruluşlar eliyle yapılmakta, hatta Türkiye’de olduğu gibi bir işçi bulma kurumu bulunmamaktadır. Tüm iş arama, işe yerleştirme, işverenle buluşturma bu yetişkin eğitimi yapan kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Finlandiya’da ise yetişkin eğitimi çoğunluğu devlet eliyle yapılmak kaydıyla özel kuruluşlarda yetişkin eğitimi yapmaktadır. Japonya’da ise yetişkin eğitimi çoğunlukla yerel yönetimlere bağlı olmakla birlikte, hem devlet hem de özel kuruluşlar tarafından pek çok bakanlığın birlikte yürüttüğü bir yapıdadır.

Türkiye’de gönüllü kuruluşlarla başlayan yetişkin eğitimi etkinliklerine sonraları devlet destek vermiştir. Türkiye’de yetişkin eğitimi devletin ve belediyelerin bütçelerinden sağlanmaktadır ve eğitim ücretsizdir. Singapur’da Sürekli Eğitim ve Öğretim Merkezleri ve Akredite Eğitim Örgütleri eğitimlere katkı vermektedir. Bu katkılarda özel sektörün yeri de çok önemlidir. Hayat boyu Öğrenme Bağış Fonuyla da önemli bir maddi olanak da sağlanmaktadır. Yani hem devlet destekli hem de özel sektör destekli olarak yapılmaktadır. Finlandiya’da yetişkin eğitimi temelde devlet destekli kaynaklarla sağlanmaktadır. Aynı zamanda özel kuruluşlara da devlet fonlarından destekte bulunmaktadır. İşverenlerde Finlandiya’da yetişkin eğitime destek sağlamaktadır. Japonya’da yetişkin eğitimi için eğitim bakanlığı, işgücü ve refah ile ilgili kurumlar ve yerel yönetimler faaliyetlerini sürdürmektedir. Devlet desteği ve ayrılmış özel bir bütçesi dikkat çekmektedir.

Türkiye’de “hayat boyu öğrenme” adı altında yapılandırılan yetişkin eğitimi faaliyetleri her ne kadar özel sektör ve bazı devlet kurumları ile protokoller imzalanmak suretiyle mezunlara iş imkânı yaratmak için uğraşılsa da, henüz daha gerekli işlevselliği kazanamamıştır. Singapur’da ise yetişkin eğitimi faaliyetleri insan sermayesi, geliştirme yönündedir. Yapılanma tek merkezden yürütülmekte ve daha planlı bir işlevselliği beraberinde getirmektedir. Ayrıca yeni iş kolları, özel

sektörle kuvvetli bağlar kurma girişimleri son derece başarılıdır. Bunların yanı sıra iş gücü ihtiyacına göre yeni yeteneklerin keşfedilmesi ön plana çıkmaktadır. Ekonomi ve eğitim paralel gitmesi gereken iki unsur olarak ele alınmaktadır. Dolayısıyla yetişkin eğitime ve istihdamına da o oranda önem verilmektedir. Finlandiya’da Eğitim Bakanlığı altında Ulusal Eğitim Kurulu ile resmi bir yapılanma bulunmaktadır. Kültürel bir gelişime bağlanmıştır. Yetişkin eğitiminin esas amacı işe girmeyi arttırmak ve iş dünyasının ihtiyaç duyduğu becerileri kazandırmaktır. Japonya’da da yetişkin eğitimi Finlandiya gibi kültürel, sosyal bir hedef olarak görülmüştür.

Türkiye, Finlandiya ve Japonya’da devlet tarafından yürütülen iş bulma kurumları yoluyla iş arayanlar işe yerleştirilmekte, iş arayanlarla işverenlerin beklentileri doğrultusunda işe yerleştirilme ve işin niteliğine göre eğitimler yine bu kurumlarda verilmektedir. Ancak Singapur’da işe yerleştirme ve işin gerekleri konusunda eğitim özel kuruluşlar tarafından yürütülmektedir. İş piyasası ile çok sıkı ilişkiler içinde olan bu özel kuruluşun danışmanları ihtiyaç doğrultusunda bireylerin eğitilmesini sağlayarak işe yerleşmelerine kadar olan tüm süreci takip etmektedir.

Türkiye, Singapur, Finlandiya ve Japonya’da yetişkin eğitimi “hayat boyu eğitim” şekline dönüşmüş durumdadır. Hepsinde eğitim hizmeti hemen her seviyede, her yaşta, yetiştirilenlerin istekleri ve çağın gerekleri doğrultusunda yapılmaktadır. Finlandiya’da, Japonya’da, Türkiye’de ve Singapur’da yetişkin eğitiminde yüz yüze eğitimin yanı sıra uzaktan eğitim de yapılmaktadır.

3. Sonuç ve Öneriler

Yetişkin eğitimi; halk eğitimi, yaygın eğitim, sürekli eğitim, hayat boyu eğitim gibi çok çeşitli terimlerle ifade edilmeye çalışılmaktadır. Bu terimlerin ulaştığı son hal ülkelerin çoğunda “hayat boyu öğrenme” teriminin günümüzde daha kapsayıcı bir terim olması dolayısı ile kullanılmasıdır. Bu çalışmada incelenen ülkeler 2015 PISA sınavlarında (Okuma becerileri, Matematik ve Fen okuryazarlığı sıralama ortalamaları olarak) Singapur 1.sırada, Finlandiya 5. sırada, Japonya 2. sırada Türkiye ise 77 ülke arasında 54. sırada yer almaktadır (PISA, 2015). PISA 2018’de Singapur 2.sırada, Finlandiya 9. sırada, Japonya 8. sırada Türkiye ise 77 ülke arasında 40. sırada yer almaktadır (PISA Türkiye Ön Raporu, 2018). Günümüzde, eğitimin ve ekonomi kavramının birbiri ile ciddi şekilde ilişkili olduğu, birbirlerine katkı sağladıkları ifade edilebilir. Bu bağlamda ülkelerin gayrisafı milli hasılları ve kişi başına düşen ekonomik girdi ve çıktılarının eğitim ile bir şekilde ilişkilendirilebileceği söylenebilir. Bu anlamda ekonomik kaynaklı bir kuruluş olan OECD tarafından yapılan PISA sonuçları katılımcı ülkelerin eğitim sistemlerinin bir analizi şeklinde yorumlanmaktadır. Buna göre PISA sonuçları ile eğitim sistemlerinin analizi yapılabileceği gibi benzer şekilde katılımcı ülkelerin ekonomik durumlarının da bu sonuçlarla ilişkilendirilmesi mümkündür (Konan vd., 2018). İnsan sermayesine yatırımı ön plana alan ülkelerin her yaşta ve düzeyde eğitimi destekledikleri söylenebilir. Bu ülkelerin ekonomik kalkınmışlığı Türkiye’den çok daha önde olduğu söylenebilir. Bu ülkelerin eğitim politikalarında yetişkin eğitimi çok önemsedikleri ve ciddi reformlar yaptıkları ve finansal olarak hükümetlerin yetişkin eğitim programlarını desteklediği görülmektedir.

Türkiye’nin de iş piyasası ile ortaklaşa yetişkin eğitimi faaliyetlerini sürdürmesi ve çağın ihtiyacına göre yetişkinlere eğitim olanakları sunması gereklidir. Türkiye’de konu ile ilgili olarak önemli bir planlama ve eşgüdüm sorunu bulunmaktadır. İşgücü piyasasına uyum, üretim alanlarının artırılması ve gerekli alanlara yönelik eğitimlerin verilerek işsizliğin önüne geçilmesi temel sorunların çözümü için önemli bir adım olabilir. Ayrıca, okul terki sonrası öğrencilerin izlenmesi ve meslek edindirmeleri için yaygın eğitim kurumlarında eğitilmelerine zemin oluşturulmalıdır. Mobil uygulamalarla işveren ve iş arayanlar arasındaki iletişim daha hızlı bir hale getirilerek, gerekli eğitilmiş iş gücü talebi anlık olarak takip edilebilir bir hale getirilmelidir. E-ticaret konusunda maddi ve bilgi desteği sağlanmalı örneğin el sanatları konusunda eğitim alan bir ev hanımı bunu kısa sürede ekonomiye kazandırmanın yolunu da öğrenmeli araçları ortadan kaldırmalıdır. Ayrıca uluslararası nitelikte işgücü eğitimi için gerekli bilgilendirmeler yaygın eğitim yapan kurumlardan düzenli olarak yapılmalı, gerekli akreditasyonlar sağlanmalı, sertifikalar verilmeli ve ekonomik imkânları daha iyi düzeyde olan yurt dışındaki işlere de istihdam sağlanabilmelidir. Bunun yanı sıra eğitimin dışsallıkları da ihmal edilmeyerek çocuk bakımı, sağlığı ve beslenmesi konusunda yetişkin

eğitimi kapsamında eğitilen bir annenin çocuğunun daha sağlıklı olacağı için daha az sağlık harcaması gerekeceği gibi hususlarda dikkate alınmalıdır.

Kaynakça

ADULT EDUCATION IN EUROPA, (2018), **A Civil Societyview**, European Association for the Education of Adults.

Arai, Yoko ve Tokiwa-Fuse, Miho, (2013), “Social Education and Komikan”, **Human Rights in Asia- Pacific**, s. 169-194.

Clause, Stacy, Marie, (2010), “Lifelong Learning in Japan: Community Centers and Learning Circles Presented at the Midwest Research - to Practice Conference in Adult, Continuing and Community Education”, **Michigan State University**, September 26-28.

Commite on International Affairs JSSACE, (2009), “Social Education / adult Education in Japan: Policies, Practices and Movements Durig the Last 12 Years”, **Sixth Conference on Adult Education (CONFINTEA VI)**, Belém do Pará, Brazil, December 1-4, 2009.

Delibaş, Hülya, (2007), *Türkiye, İngiltere, Almanya ve Finlandiya biyoloji öğretmeni yetiştirme programlarının karşılaştırılması*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Duman, Ahmet, (2007), **Yetişkinler Eğitimi** (2. Baskı), Ütopya Yayınevi, Ankara.

Ereş, Figen (2005), “Eğitimin Sosyal Faydaları: Türkiye-AB Karşılaştırması”, **Milli Eğitim Dergisi**, Sayı: 33, http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/_167/index3-eres.htm (Erişim Tarihi: 20.12.2019).

Eryılmaz, Bilal, (2008), “Yerel Yönetimler ve Eğitim”, **İSMEK 2. Yetişkin Eğitimi Sempozyumu-Küreselleşme ve Yerelleşme Çerçevesinde Yetişkin Eğitimi Bildirileri**, İstanbul, 10-11 Mayıs 2008.

Guan Chong - Ding Ding. - Ho Kong Weng, (2015), “E Learning in Higher Education for Adult Learners in Singapore”, **International Journal of Information and Technology**, No: 5, s. 348-353.

Güleç İsmail - Çelik Seda - Demirhan Buket, (2012), “Yaşam boyu öğrenme nedir? Kavram ve kapsamı üzerine bir değerlendirme”, **Sakarya University Journal of Education**, Sayı: 2, Sakarya, s. 34-48. <http://suje.sakarya.edu.tr/article/viewFile/1024000022/102400002> (Erişim Tarihi: 15.03.2019).

Haltia, Petri, (2015), “The education system and life long learning in Finland”. **Ministry of Education and Culture**.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, (2020), “Teşkilat Şeması”, <http://hbogm.meb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 10.01.2020).

HelloWork, (2020), “Hellowork”, <https://www.hellowork.mhlw.go.jp/> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

HUMAN DEVELOPMENT REPORT, (2019), **Beyond income, beyond averages, beyond today: Inequalities in human development in the 21st century**, <http://hdr.undp.org/sites/default/files/hdr2019.pdf> (Erişim Tarihi: 20.12.2019).

İŞKUR, (2020), “Kurs ve Programlar”, <https://www.iskur.gov.tr/is-arayan/kurs-ve-programlar/> (Erişim Tarihi: 12.01.2020).

Kaya, Havva, Eylem, (2015), “Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezleri”, **International Journal of Science Culture and Sports (IntISCS)**, Sayı: 3, s. 268-277.

Kılıç, Çiğdem, (2015), “Yetişkin eğitimi bakış açısıyla Elginkan Vakfı çalışmaları”, **Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi**, Sayı:4, s. 86-94.

Komşu, Ufuk, Cem, (2014), *Türkiye’de kent sorunları ve yetişkin eğitimi: Mersin Karaduvar mahallesi örneği*, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.

Konan Necdet - Çetin Remzi Burçin - Bozanoğlu Büşra, (2018), “PISA’da Başarılı Olan Ülkelerin Eğitim Finansmanının Analizi”, **Scientific Educational Studies**, https://www.researchgate.net/publication/325710883_PISA'DA_BASARILI_OLAN_ULKELERIN_N_EGITIM_FINANSMANININ_ANALIZI (Erişim Tarihi: 10.01.2020).

Leijola, Liisa, (2004), “The Education System in Finland-Development and Equality”. **The Research Institute of The Finnish Economy**, No: 1.

MEB, (2018), <http://hbogm.meb.gov.tr/> (Erişim Tarihi: 28.03.2019).

Musset, Pauline, (2015), “Building skills for all: A review of Finland”, **OECD Skills Studies**.

Niemi, Hannele ve Isopahkala-Bouret, Ulpukka, (2012), “Lifelong learning in Finnish society: An analysis of national policy documents”, **International Journal of Continuing Education and Lifelong Learning**, No: 5, s. 43-63.

OECD, (1977), “Learning Opportunities for Adults”, Paris:V: 1, **General Report**.

Ogden, Anthony, Charles. (2010), “A Brief Overview of Lifelong Learning in Japan”, **The Language Teacher**, No:34, s. 5-13.

Okumoto, Kaori, (2003), “The lifelong learning policies in England and Japan : A Means of Building Social Capital?”, **Lifelong Education and Libraries**, No: 3, s. 163-187.

PISA, (2015), “T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Ölçme, Değerlendirme Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü Uluslararası öğrenci Değerlendirme Programı PISA 2015 Ulusal Raporu” http://odsgm.meb.gov.tr/test/analizler/docs/PISA/PISA2015_Ulusal_Rapor.pdf (Erişim Tarihi: 29.04.2019).

PISA, (2018), “Programme for International Student Assessment PISA 2018 Results”, <https://www.oecd.org/pisa/publications/pisa-2018-results.htm> (Erişim Tarihi: 20.12.2019).

PISA Türkiye Ön Raporu, (2018), http://pisa.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/01/PISA_2018_Turkiye_On_Raporu.pdf (Erişim Tarihi: 20.12.2018).

Finland Public Employment and Business Service, (2020), <http://www.te-palvelut.fi/te/en/index.html> (Erişim Tarihi: 10.01.2020).

Ramos, Catherina ve Gopinathan, Saravanan, (2016), “Vocational Training and Continuing Education For Emploability in Singapore and Philippines”, **THF Working Paper Series**, No:1.

Resmi Gazete, (2011), “Millî Eğitim Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında 28054 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname”, <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2011/09/20110914-1.htm> (Erişim Tarihi: 20.03.2019).

Resmi Gazete, (2018), “Millî Eğitim Bakanlığı 30388 Sayılı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği” http://hbogm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2018_04/11093946_MEB_HBO_KURUMLARI_YYNETMELYYY.pdf (Erişim Tarihi: 20.03.2019).

Samancı, Osman ve Ocakçı, Ebru, (2017), “Hayat Boyu Öğrenme”, **Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 12, Bayburt, s. 711-722.

Salpaus, (2015), “Further Education”, <https://salpro.salpaus.fi/tes/products/dokumentit/salpaus.pdf> (Erişim Tarihi: 27.04.2019).

Sezgin Nartgün Şenay - Akın Kösterelioğlu Meltem - Sipahioğlu, Mete, (2013), “İnsani gelişim indeksi göstergeleri açısından AB üyeliği ve AB üyeliğine aday ülkelerin karşılaştırılması”, **Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 3, Edirne, s. 80-89.

Sung, Joseph, (2011), “The Singapore continuing education and training (CET) system”, **Skills Development Scotland**, February, 1-12.

Tan, Jean, (2015), “The prospect of future development in Singapore”. **Advancesin The Scholarship of Teaching and Learning**, No: 2, s. 56-65.

Tuncer, Mehmet, (2006), “Yetişkinlerin Mesleki Eğitimi”, **Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları**, s. 40-47.

Türkoğlu, Adil, ve Uça, Sanem, (2011), “Türkiye’de halk eğitimi: Tarihsel gelişimi, sorunları ve çözüm önerileri”, **Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, Sayı: 2, Aydın, s. 48-62.

UNESCO, (1975), “Manuel for the Collection of Adult Education Statistics”, Paris: UNESCO

UNESCO, (2008), “UNESCO National Report of Finland”, http://uil.unesco.org/fileadmin/ultimedia/uil/confintea/pdf/National_Reports/Europe%20-20North%20America/Finland.pdf (Erişim Tarihi: 05.05.2019).

Ural, Ozana, (2007), “Türkiye’de yetişkin eğitiminin bugünkü durumu ve geleceği”, **Yetişkin Eğitimi Sempozyumu Bildirisi** 05 Mayıs 2007. İstanbul Büyük Şehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları, (İSMEK) Yayınları.

Yayla, Deniz, (2009), “Türk Yetişkin Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi”, **Milli Eğitim Bakanlığı Kaynak Kitaplar Dizisi**, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Araştırma ve Geliştirme Dairesi Başkanlığı, Ankara.

Yıldırım, Ali ve Şimşek, Hasan, (2005), **Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri**, Seçkin Yayınları, Ankara.

Yıldırım Seda - Acaray Ali - Şevik Neslihan, (2015), “Üniversite Öğrencilerinin İŞKUR Hizmetlerine İlişkin Algı ve Tutumları”, **Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi**, Sayı: 10, İstanbul, s. 65-78.